

корпоративної культури керівника в умовах неперервної освіти, освіти для дорослих.

Література

1. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника: навч. посіб. Київ: Талком, 2016. 340 с.
2. Москаленко А. М. Формування професійної етики майбутніх управлінців навчальних закладів в умовах магістратури. *Витоки педагогічної майстерності* : зб. наукових праць. Полтава, 2011. С. 223-229.
3. Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу: навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2016. 172 с.
4. Чайка Г. Л. Культура ділового спілкування менеджера: навч. посіб. Київ: Знання, 2005. 442 с.
5. Чмут Т. К., Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К. : Вікар, 2002. 223 с.

УДК 37.07:005.336.2

Поліщук С.В.

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
та управління навчальним закладом
Кам'янець-Подільського національного
університету ім. І. Огієнка
sunrisemoon@email.ua

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ВНЗ

Забезпечення якості освіти поступово стає одним із пріоритетів освітньої реформи України. Згідно з сучасними підходами якість є універсальним і вседозагним поняттям. Під ним розуміється не лише якість навчальних послуг (ведення навчального процесу), а й якість навколишнього середовища, якість людських стосунків, якість життя в цілому. Отже, якість постає мірою взаємовідносин між суб'єктом навчального процесу: викладачем і студентом. Тому так важливо на сьогоднішній день врахувати всі діяльнісні підходи, які тим чи іншим чином впливають на якість діяльності ВНЗ.

Для забезпечення якості необхідна наявність не лише відповідної матеріальної бази та кваліфікованого персоналу, але й системного підходу до питань управління якістю.

Звідси і випливає актуальність вибраної теми написання статті.

Виходячи із розуміння управління якістю діяльності ВНЗ, ми можемо стверджувати, що для досягнення цієї мети ВНЗ повинен створити дієву систему управління, яка спрямовує її зусилля на якісне виконання всіх процесів, що здійснюються, що, у свою чергу забезпечить досягнення якісного результату. Отже, менеджмент якості спрямовано не лише на сферу управління якістю ВНЗ, він охоплює всю систему менеджменту закладу, спираючись на системний підхід до управління всіма видами діяльності. Розглядаючи питання підвищення якості сучасних навчальних закладів, вчена М. Давидова відмічає,

що сучасний освітній процес неможливий без інноваційного оновлення, залучення нових технологій, їх апробації та адаптації до сучасних вимог реформування освітньої системи з метою більш повного задоволення запитів студентської молоді [2019, с. 58]. Теоретичною основою формування нової моделі управління якістю діяльності ВНЗ безумовно є вивчення про педагогічну та психологічну теорії управління Н. Вітке, В. Лазаревої, Д. Корнегі, системна концепція нововведень К. Ангеловскі, Н. Лапіна, Б. Сазонова.

Питанням управління якістю діяльності підприємства, в тому числі і ВНЗ, приділяють увагу ряд провідних вітчизняних і зарубіжних вчених: Л. Баумгартен, А. Вакуленко, В. Захожий, А. Чорний, О. Момот, М. Гербер та інші.

На поліпшення управління якістю діяльності підприємств і установ, в тому числі і навчальних закладів, направлено ряд нормативних актів та законів, прийнятих на державному рівні: Закон України «Про захист прав споживачів» (12.05.1991 р.)[1]; ДСТУ ISO9001-2009 «Система управління якістю. Вимоги»[2]; ДСТУ ISO9004-2012 «Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю»[3].

Метою статті є висвітлення шляхів забезпечення управління якістю діяльності ВНЗ. Оскільки управління якістю діяльності ВНЗ є складний і багатоплановий феномен, який своїм змістом охоплює процес взаємодії індивідів, спрямований на розвиток, перетворення об'єкта, на переведення його в якісно новий стан. Це безумовно особливий вид творчої діяльності, що об'єднує різноманітні операції і дії, спрямовані на забезпечення, здійснення навчального процесу за найвищими європейськими і світовими стандартами. Для досягнення даної мети необхідно в життя і творчу діяльність ВНЗ постійно впроваджувати нововведення.

Слід відмітити, що у системі освіти на сучасному етапі приділяється велика увага управлінню цілісним педагогічним процесом, розумінні всієї його складності, знання механізмів і закономірностей педагогічної взаємодії, які сприяють розвитку особистості, що є основним завданням освіти.

Вчена М. Давидова відмічає, що діяльність кожного керівника, педагога освітнього закладу супроводжують інноваційні процеси, які дають їм змогу професійно саморозвиватися, реалізовувати творчий потенціал, що безумовно сприятиме підвищенню рівня освіти, а отже і престижу ВНЗ [4, С. 58].

На основі проведених нами досліджень (опрацьованих наукових джерел і наукових актів), ми можемо стверджувати, що забезпечення управління якістю діяльності ВНЗ (і не тільки) безпосередньо пов'язане з визначенням стандарту, відповідних методів і вимог до якості, які висуваються певними експертами. Цей процес супроводжується інспектуванням або оцінюванням, мета яких – перевірка відповідності практичної роботи запропонованим стандартам [8, С. 251].

Слід зазначити, що кожний ВНЗ займається підвищенням управління якості своєї діяльності. При цьому треба мати на увазі, що масштаби й принципи їх діяльності можуть суттєво відрізнятись.

Всеохопне забезпечення управління якістю діяльності ВНЗ (TQM) означає:

- залучення всіх працівників до діяльності організації;
- охоплення всіх аспектів діяльності ВНЗ;
- орієнтацію на мету, з якою погоджуються всі члени організації;
- впровадження змін за допомогою систематичної керованої роботи.

Таким чином всеохопне забезпечення якості має бути справою всього колективу [5; 6; 7].

Існує низка підходів до забезпечення якості. Серед них можна виділити три головні:

- плановий;
- зростаючий;
- проєктний.

Плановий підхід також відомий як дизайн-підхід, проєктування кінцевого результату.

Зростаючий підхід також відомий як шлях розвитку – це вирішення питань крок за кроком.

Третій підхід – проєктний. Деякі школи називають всі проєкти, які реалізуються у них покращенням якості [Осв. Мен. С. 266].

Застосовуючи дані підходи і зосередивши всі наявні внутрішні і зовнішні резерви, спрямовуючи зусилля на поліпшення управління якістю можна суттєво підвищити ефективність діяльності кожного ВНЗ.

Література

1. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12.05.1991 р. № 1024-ХІІ.
2. ДСТУ ISO9001-2009 «Система управління якістю. Вимоги».
3. ДСТУ ISO9004:2012 «Управління задля досягнення сталого успіху організації. Підхід на основі управління якістю».
4. Давидова М. Особливості управління процесом формування вихователів закладу дошкільної освіти до інноваційної діяльності. *Педагогічна освіта: теорія і практика: Збірник наукових праць*. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Інститут педагогіки НАПН України. Вип.26 (1-2019). Ч.1. Кам'янець-Подільський, 2019. С. 57-63.
5. Кузьмин В.П. Исторические предпосылки и гносеологические основания системного подхода. *Психолог. журн.*, 1982. Т.3. № 3. С. 3-14.
6. Кузьмин В.П. Исторические предпосылки и гносеологические основания системного подхода. *Психолог. журн.*, 1982. Т.3. № 4. С. 3-24.
7. Ньюстром Дж.У., Скэнелл Э.Е. Деловые игры и современный бизнес. Пер с англ. М.: Бином, 1997. 144 с.
8. Освітній менеджмент: навчальний посібник / за ред. Л. Даниленко, Л. Карамушки. К.: Шкільний світ, 2003. 400 с.